

РЕШЕНИЕ

№ 22032

гр. София, 26.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав, в
публично заседание на 24.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **252** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 13, ал. 9 от Закона за енергетиката /ЗЕ/.

Образувано е по съвместно депозирана жалба от „Електроразпределение Юг“ ЕАД, ЕИК:[ЕИК], седалище и адрес на управление – [населено място], 4000, ул.“Х. Г.Д. № 37 и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, ЕИК:[ЕИК], седалище и адрес на управление [населено място], 4000, ул.“Х. Г.Д. № 37 чрез юрк. Г. срещу Решение № Ж-809/24.10.2024 г. на Комисия за енергийно и водно регулиране /КЕВР/, с което на дружествата е указано в седем дневен срок да удовлетворят искането на г-н Д. К. Н. за промяна на използваната електроенергия от небитови за битови нужди за обект с ИТН 2763794, находящ се в [населено място], [жк], зона В, [жилищен адрес] обект 11 и 12.

В жалбата се твърди частична нищожност на обжалваното решение в частта му, с която се дават указания на „Електроразпределение Юг“ ЕАД. Мотивира се с доводи, че дружеството е оператор на електроразпределителната мрежа, а не доставчик на ел. енергия и не разполага с правомощието да определя вида на потребената енергия и статута на потребителя й. По отношение на „ЕВН България Електроснабдяване“ се релевират доводи за незаконосъобразност на оспорения акт. Твърди се, че обектите на г-н Н. представляват самостоятелни обекти в сграда с предназначение: „за здравни и социални услуги“. Видно от всички представени документи при сключване договор за доставка на ел.енергия а и от кадастралните данни на обекта, същият не е жилище, а търговски обект. Развива доводи, че предназначението на обекта, както и процедурата по промяната му, се регламентира в Закона за устройство на територията /ЗУТ/, а не в Закона за енергетиката /ЗЕ/. Смята, че дали потребителят е битов или небитов, зависи от предназначението

на обекта, което се определя по законово установен ред, респ. може и да бъде променено по същият ред. Съгласно чл.72 ал.2 от Наредба № 7/22.12.2003г. обектите за жилищни нужди се определя с инвестиционен проект и в съответствие с класификатора за предназначение на сградите, на съоръженията на техническата инфраструктура със самостоятелни обекти и на самостоятелните обекти в тях към чл.16 ал.3 от Наредба № РД-02-20-5/15.02.2016г. Процесният обект по одобрени книжа е изграден с предназначение „за здравни и социални услуги“ и използването му за други цели е недопустимо и в нарушение забраната по чл.178 ал.4 ЗУТ. В този смисъл да се разреши закупуване на електрическа енергия за задоволяване на битови нужди на собственика, както е постановила КЕВР означава да се легитимира противоправно поведение на клиента, свързано с използване на обекта не за целите и функциите, за които е изграден. Посоченото пряко противоречи на дефиницията за битов и небитов клиент съгласно пар.1 т.2а и 3За от ДР на ЗЕ и води до възможност за злоупотреби от страна на недобросъвестни небитови потребители в качеството им на ползватели на ресторант, хотел, цех, фабрика и т.н. да декларират ползване на енергията за битови нужди, без оглед предназначението на конкретният обект.

На следващо място се претендира превишаване правомощията и материалната компетентност на КЕВР при постановяване процесният акт. Спорът за съществуването, дължимостта, изискуемостта и заплащането от клиента на суми на ЕВН ЕАД на основание сключеният между страните индивидуален договор за продажба на ел.енергия е гражданскоправен спор, чието разрешаване е подведомствено на гражданските съдилища.

С тези мотиви се претендира отмяна на оспорения акт. Претендират се разноски.

В съдебно заседание жалбоподателите не се представляват. От юрк. Н. са постъпили писмени бележки, в които поддържа жалбата. Претендира разноски и прави възражение за прекомерност на претендираното възнаграждение от страна на ответника.

Ответникът – КЕВР – в съдебно заседание се представлява от юрк. Н., който оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна. Подробни доводи излага в писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Заинтересованата страна – г-н Д. К. Н. – се представлява от адв. М., който излага становище за неоснователност на жалбата. Претендират се разноски по приложен списък.

Административен съд – София – град, III отделение, 62 състав, след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 АПК, за да се произнесе съобрази следното от фактическа страна:

Д. К. Н. е клиент на жалбоподателите за обект, находящ се на адрес [населено място], [жк], зона В, бл. 231 ет.4 обект 11 и 12. На 28.08.2024 г. г-н Н. подава заявление в офис на ЕР ЮГ ЕАД, с което е поискал електрическата енергия в имота му да бъде по цени за битови клиенти и е заявил, че обектът се ползва за битови нужди. Приложил е Удостоверение за облагаеми имуществата и декларирани данни по ЗМДТ, издадено от [община], според което имотът е с предназначение жилищни нужди и не се ползва за стопанска цел. Дружеството е отговорило на заявителя, че искането не може да бъде изпълнено поради това, че обектът е с предназначение „за здравни и социални услуги“. Указано е още, че промяна на потребителският статут може да бъде осъществена при промяна статута на посоченият обект.

С жалба от 29.08.2024 г. г-н Н. е сезирал КЕВР с възражение срещу отказа да се постанови промяна предназначението на ползваната от него енергия. Жалбата е изпратена до електроразпределителното и електропреносното дружество за проверка и становище, каквото е

представено от „Електроразпределение Юг“ ЕАД, на 13.09.2024 г. Към това становище се е присъединило и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД.

При проверка на фактите по депозираната жалба е изготвен доклад № Е-Дк-1151 от 18.10.2024 г. от дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ с изготвен проект на решение, приет с решение на КЕВР по протокол № 297 от проведено на 24.10.2024 г. заседание на комисията в състав „Енергетика“. Въз основа на приетите в него констатации е произнесено и оспореното решение.

В съдържанието на акта е налице позоваване на пар.1 т.2а и т.33а от ДР на ЗЕ, дефиниращи съответно битов и небитов клиент, както и дефиницията на битов клиент съобразно чл.2 т.10: /клиент, купувач електроенергия за собствена битова консумация, като се изключват търговски или професионални дейности/ и небитов клиент – по чл.2 т.11 от Директива 2009/75/ЕО: /клиент, ФЛ или ЮЛ, купуващо електроенергия, която не е за негови собствени битови нужди и включва производители и клиенти на едро/. КЕВР установява, че критериите за дефиниране на клиентите, заложи в Общите условия на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД са съответни на посочените по-горе разпоредби и с тях дружеството прави ясно разграничение между понятията „потребител на електрическа енергия за битови нужди“ и „потребител за електрическа енергия за стопански нужди“. Разписаното в чл.6 ал.1 от Общите условия дава възможност енергията да се ползва от клиента за битови или стопански нужди, като по силата на чл.6 ал.4 клиентът е длъжен незабавно да уведоми дружеството, в случаите, когато на територията на един обект се наложи промяна на предназначението на цялата или част от използваната енергия. Отделно от това в чл. 10 ал.1 от ОУ на дружеството е разписано правото на клиента да ползва електрическата енергия според предназначението на обекта, като в чл. 11 т.3 е посочено, че следва писмено уведомяване на дружеството в случаите на промяна на обстоятелствата в т.ч. промени в начина на ползване на обекта. След анализ на посочените разпоредби КЕВР формира извод, че разделението между битов и небитов клиент е на плоскостта на различните нужди, а не на база на предназначението на обекта.

КЕВР приема, че процесният обект има статут на такъв ползван за битови нужди. Г-н Н. е подал надлежно заявление в тази връзка следователно, съгласно чл.11 т.3 от общите условия на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, следва че г-н Н. е уведомил електроснабдителното и електроразпределителното дружество за начина на ползване на обекта. Посочено е още, че жалбоподателят е подал заявление, съгласно което посоченият обект се ползва за жилищни нужди и може да се приеме, че нуждата за която ще се ползва обекта съответства на предназначението му, а именно – битови нужди.

Настоящият състав намира, че оспореното решение е законосъобразно и правилно, постановено от компетентен държавен орган в рамките на очертаната му от Закона за енергетиката /ЗЕ/ материална компетентност, при спазване на установените процесуални правила и в съответствие с целта на закона в останалата част.

По силата на т. 2а на § 1 от Допълнителните разпоредби (ДР) на Закона за енергетиката (ЗЕ), обн. ДВ, бр. 54 от 2012 г., доп. ДВ. бр. 23 от 8 Март 2013 г. в сила от 17.07.2012 г., битовият клиент се определя като клиент, който купува електрическа енергия за собствени битови нужди. Съгласно т. 33а от същата разпоредба небитовият клиент е определен като клиент, който купува енергия за небитови нужди.

Въведеното в ЗЕ разделение на клиентите е в съответствие и с целта на дефинитивните норми на Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент от 13 юли 2009 година относно Общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО, а именно: чл. 2, т. 10, съгласно която „битов клиент" означава клиент, купувач електроенергия за собствена

битова консумация, като се изключват търговски или професионални дейности, съгласно чл. 2, т. 11 - „небитов клиент“ означава физическо или юридическо лице, купуващо електроенергия, която не е за негови собствени битови нужди и включва производители и клиенти на едро.

С оглед изложеното и на плоскостта на ЗЕ разделението на двата вида клиенти е съобразно различните нужди, които те ще задоволяват със закупената електрическа енергия, а не съобразно предназначението на обектите, където ще я потребяват. Този смисъл е заложен и в текстовете в Общите условия на дружествата. Потребителят има право да ползва електрическата енергия за битови или за стопански нужди и право да предприема действия по промяна на предназначението на цялата или част от използваната електрическа енергия (от небитова на битова или обратно) на територията на един обект.

Съгласно Общите условия на договорите за продажба на електрическа енергия на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, одобрени с Решение № ОУ-013 от 10.05.2008 г. на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (Общи условия, ОУ), дефиницията за клиент съгласно чл. 1, т. 4 от ОУ включва понятието „потребител на електрическа енергия за битови нужди“ - физическо лице, собственик или ползвател на имот, присъединен към електроразпределителната мрежа на дружеството съгласно действащото законодателство, което ползва електрическа енергия за домакинството си, и понятието „потребител на енергия за стопански нужди“ - физическо или юридическо лице, както и лице на издръжка на държавния или общинския бюджет, което купува електрическа енергия за стопански и/или обществени нужди за обект, присъединен към електроразпределителната мрежа на дружеството.

Чл. 6, ал. 1 от Общите условия дава възможност електрическата енергия да се използва от клиента за битови или стопански нужди. Ал. 4 на чл. 6 предвижда, че клиентът е длъжен незабавно и писмено да уведоми дружеството в случаите, когато на територията на един обект се наложи промяна на предназначението на цялата или част от използваната електрическа енергия (от стопанска на битова или обратно). В тази връзка следва да се отбележи, че според чл. 10, т. 1 от ОУ клиентът има право да използва електрическата енергия според предназначението на обекта - битов или стопански. Според чл. 11, т. 3 от ОУ клиентът се задължава да уведоми писмено електроснабдителното дружество в 30 (тридесет) дневен срок за всяка промяна, свързана с подадените от него лични данни, адресна регистрация, данни на фирмата, промени в собствеността, промени в начина на ползване на обекта, наложени временни ограничения върху ползването на обекта.

Анализът на цитираните по-горе разпоредби обосновава извода, че критерият за разделение между битов и небитов клиент е само и единствено на плоскостта на различните нужди, които те ще задоволяват със закупената енергия, а не на плоскостта на предназначението на обектите, в които ще я потребяват, както правилно е приела Комисията. Тази констатация се потвърждава и от практиката на ВАС по идентичен казус (вж. Решение № 12403 от 12.12.2023г. по адм.дело № 9537 по описа на ВАС за 2023г., Решение № 12769 от 28.10.2014 г. по адм. дело № 12307 от 2013 г. по описа на ВАС, Четвърто отделение, потвърдено с Решение № 2524 от 10.03.2015 г. по адм. дело № 302 от 2015 г. по описа на ВАС, Петчленен състав, Първа колегия, решение № 4913 от 19.07.2023 г. на АССГ по адм. дело № 3406/2023 г., потвърдено с Решение 1609 от 12.02.2024 г. на ВАС по адм. дело №9582/2023 г. и др.)

Следователно промяната на предназначението на използваната електрическа енергия не следва задължително да се обвързва с промяна на предназначението на обекта по реда и при условията на Закона за устройство на територията (ЗУТ). Това е така и защото Директива 2009/72/ЕО, ЗЕ и Общите условия са специални разпоредби, регламентирани в нормативна уредба, уреждаща специфичните изисквания за пазара на енергия, които имат предимство пред общите правила на

ЗУТ на база юридическия принцип *lex specialis derogat legi generali*.

Законосъобразно ответникът в своето решение допълнително посочва, че с ПЗР към Закона за изменение и допълнение на ЗЕ, в сила от 26.06.2020 г., е въведена разпоредбата на §15, ал.1, съгласно която в 30 – дневен срок от влизане в сила на този закон, крайните снабдители изпращат уведомление до всеки небитов краен клиент за прекратяване на снабдяването с електрическа енергия до 01.10.2020 г. на обекти, присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежение, в съответната лицензионна територия. С разпоредбата на ал.2 се конкретизира, че в случай че до 30.09.2020 г., включително клиентът по ал. 1 не е сключил договор с търговец на електрическа енергия по свободно договорени цени, доставката на електрическа енергия се извършва от досегашния му доставчик, в качеството му на титуляр на лицензия по чл. 39, ал.1, т. 5 от ЗЕ. С ал. 3 на §15 се уточнява, че доставчикът по ал. 2 сключва типов договор с клиентите, които до 30.09.2020 г., включително не са сключили договор с търговец на електрическа енергия. Типовият договор е със срок от 01.10.2020 г. до 30.06.2021 г. До сключването на типовия договор доставчикът по ал. 2 осигурява доставката на електрическа енергия при условие, че клиентът своевременно заплаща всички дължими суми във връзка с доставката. Тези преходни разпоредби не съдържат ограничения относно промяна на нуждите, за които се използва електрическа енергия в даден обект и същите не противоречат на заложените в ЗЕ критерии за разделение между битов и небитов клиент, както правилно е приел КЕВР.

С оглед гореизложеното, в процесния случай следва да се приеме, че с подаденото заявление, г-н Н. е уведомил електроснабдителното дружество за промяна в начина на ползване на обекта съгласно изискванията на чл. 11, т. 3 от Общите условия (ОУ).

Касателно възраженията относно липсата на компетентност на КЕВР да се произнася по един гражданскоправен спор във връзка със сключен договор за доставка на електрическа енергия, следва ясно да се разграничи, че КЕВР не регулира частноправните аспекти на облигационното правоотношение, а публичноправният характер по който следва да се третират видовете потребители. Това правомощие е пряк израз на регулаторната функция на КЕВР, поради което и същото не следва да се третира като намеса в свободата на договаряне. Самите жалбоподатели твърдят, че законът определя статута на имота и оттам тарифата, по която се осъществява доставка на ел.енергия, което се явява в противоречие с твърдението им, че страните са избрали самостоятелно и по частно-правен ред режима, под който следва да се заплаща съответната доставка.

Безспорно е, че процесното решение е постановено при упражняване компетентност по чл.22 ал.1 от ЗЕ. Същото е прието от надлежен състав на комисията при спазване изискванията за кворум съобразно чл.13 ал.2 т.1 ЗЕ. Постановено е в съответствие с изискванията за форма и съдържания по чл.13 ал.3 ЗЕ съдържащо ясно изложение на фактически установеното,неговата правна квалификация и разпоредителната воля на органа.

При постановяването му не е допуснато и нарушение на процесуалните правила досежно установяване на относимите факти, уведомяване на дружествата за постъпилата жалба с предоставяне възможност за изразяване становище, извършване на нарочна проверка по фактите, изготвяне на доклад - съобразно изискването на чл.22 ал.7 ЗЕ вр. чл. 142 и сл. от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката и в частност – чл.143 и чл.144 от Наредбата.

С оглед гореизложеното, съдът приема за законосъобразно оспореното решение на регулаторния орган, с което предвид установеността на твърдяното от жалбоподателя пред КЕВР, нарушение, извършено от „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД са дадени задължителни законосъобразни указания за отстраняването му.

Поради това жалбата, по която е образувано съдебното производство, като неоснователна, следва да бъде отхвърлена.

Неоснователни са доводите на жалбоподателите за нищожност на оспореното решение в частта, касаеща указания към „Електроразпределение Юг“ ЕАД. Тежки пороци, обосноваващи нищожност на акта не се констатира. Отделно от това, видно от материалите по делото „Електроразпределение Юг“ ЕАД има за клиент Д. Н.. Последният е подал именно до това дружество Заявление за услуга с посочване смяна предназначението на обект и снабдяване за битови нужди /л.47,л.51/ и е получил отговор от него /л.53/ със съдържание по същество на въпроса, че за преминаване на обекта за битови нужди е необходимо да се извърши промяна по реда на ЗУТ. Независимо, че в качеството си на оператор на разпределителна мрежа и с оглед действащата лицензия не е надлежен носител на правомощието, респ. задължението да определи вида потребявана енергия и статута на потребителя, то с оглед факта, че това дружество е мрежови оператор на въпросния обект, същият е сезиран от жалбоподателя, взел е участие в административното производство, депозирал е становище до органа по същество на спора, то следва да е адресат на акта на КЕВР. Като мрежови оператор ЕР Юг изпълнява и ролята на администратор на процедурата за регистрация на свободния пазар и за смяна на доставчик и/или на координатор на балансираща група, поради което решението на органа правилно е адресирано и до него. По изложените съображения законосъобразно решението на КЕВР има за адресат и „Електроразпределение Юг“ ЕАД.

Поради това възраженията на жалбоподателите за нищожност на процесното решение в частта му по отношение на „Електроразпределение Юг“ ЕАД са неоснователни.

С оглед изхода на спора и предвид направеното в съдебното производство искане, на ответника следва да бъдат присъдени разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 200/двеста/ лева за настоящата инстанция.

Съдебни разноски следва да бъдат заплатени и на заинтересованата страна, Д. Н., който е поискал същите в размер на 1000лв./хиляда/, в подкрепа на което искане е представен договор за правна защита и съдействие с посочена сума. Съгласно чл. 8 ал.3 от Наредба№1/2004г. за възнаграждения за адвокатска работа, за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, възнаграждението е 1000 лв., поради което претендиращият размер не е прекомерен.

Поради това и на основание чл. 172 ал.2 от АПК, Административен съд София-град, 62 състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, ЕИК[ЕИК] и „Електроразпределение Юг“ ЕАД ЕИК[ЕИК] срещу Решение № Ж-809/24.10.2024 г. на Комисия за енергийно и водно регулиране.

ОСЪЖДА „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, ЕИК[ЕИК] да заплати на КЕВР сумата от 100/ сто/ лв. юрисконсултско възнаграждение. ОСЪЖДА „Електроразпределение Юг“ ЕАД ЕИК[ЕИК] да заплати на КЕВР, юрисконсултско възнаграждение в размер на 100/сто/ лева.

ОСЪЖДА „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, ЕИК[ЕИК] да заплати на Д. К. Н., ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място],[жк]зона В, бл.231 сумата от 500/петстотин/ лева, адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА „Електроразпределение Юг“ ЕАД ЕИК[ЕИК] да заплати на Д. К. Н., ЕГН [ЕГН], адрес: [населено място],[жк]зона В, бл.231 сумата от 500/петстотин/ лева, адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: